

HUNGARY

COMMUNIST PARTY
PERSECUTION
AGRICULTURE

M.J.
28 August 1952
I. 7051

Communist In PERENYE.

SOURCE MUNICH: A 44-year old woman who lived at PERENYE, /Komitat Vas/ where she was a farm-owner. She left Hungary on 4 July 1952 and crossed the border illegally by foot near KIS-NARDA. On 16 August she arrived via GRAZ, SALZBURG, BAD-REICHENHALL in Germany. Source personally knew the persons mentioned in the report since her childhood very good. Material contained in the report is based solely on her own experiences and observations.

DATE OF OBSERVATIONS: Until 4 July 1952.

* * *

PERENYE kisközség a szombathelyi járásban, GENCS-APÁTI-tól mintegy 2 km. távolságra fekszik. Lakóinak száma 1000 lélekre tehető; kizárólag földmiveléssel foglalkoznak. A község néhány évvel ezelőtt még jómódúnak volt mondható, a rövid néhány éves kommunista terror következtében azonban lakói ma már nagy szegénységben és nyomorban élnek. A terror helybeli irányítói, akik a falu lakosságának mai embertelen helyzetéért felelősek, az alábbi személyek:

CSIRE István, a községi tanács elnöke, vagy ahogyan a faluban nevezik: "a vaksi CSIRE". 1945-ig mint gazdasági munkás dolgozott és a környékbeli uradalmakban napszámmal kereste a kenyerét. 1945-ben azután a földosztáskor 12 hold gyümölcsöst kapott, ami a keze alatt teljesen tönkrement. CSIRE ugyanis rendkívül lusta, dologtalan ember volt világéletében, szívesebben foglalkozott politikával, semhogy a földjét megművelte volna. Kommunista ágálásának jutalmát 1950-ben kapta meg, amikor a párt javaslatára a községi tanács elnökévé választották meg az akkor 50 éves CSIRE Istvánt. 12 holdas tönkretett gyümölcsösét 1951-ben önként felajánlotta az akkoriban megalakult "Lenin" tszcs-nek, melytől birtoka után, - bár egy kapavágást sem dolgozik, - a jövedelmet éppen úgy megkapja, mintha maga is dolgoznék.

CSIRE István tanácselnök a párttitkárral és még néhány kommunistával együtt valóságos kiskirályai PERENYE-nek, ők minden gazséf kiagyalói és végrehajtói. CSIRE és bűntársai javaslatára eddig három gazdacsaládot deportáltak a faluból.

/more/

HUNGARY

/cont'd/

1.

1951 júliusában két családot vitettek el: POOR József 8 holdas kisgazdát és PÖRÖNTŐ István középparasztot a hozzátartozóival együtt.

POOR Józsefnek az volt a bűne, hogy huga a falu egyik módos gazdájához, vagyis "kulákhöz" ment feleségül és POOR gyakran eljárt sógorához, hogy segítsen annak földjét művelni. CSIRE az elhurcolás után gőgösen jelentette ki, hogy "kulákbérencnek, aki kivonja magát a közösségi munkából és nem hajlandó részt venni a falu szocialista építésében, nincs joga az élethez". PÖRÖNTŐ István, bár csak középparasztnak számított a birtoka után, mégis a népellenes kulákok listájára került. A PÖRÖNTŐ-k igen vallásosak voltak, a templomba mindig eljártak, de a kommunista gyűléseken sohasem vettek részt. Ez szemet szurt CSIRE-nek és csak még inkább felbőszült ellenük, amikor a fiatal PÖRÖNTŐ, aki kitűnő táncos és korábban a "Gyöngyösbokréta" tagja volt, nem volt hajlandó a kommunista néppünepélyeken táncolni. Ezzel betelt a mérték és a CSIRE-banda az egész családot deportáltatta.

A harmadik deportálásra. BEJCZI Sándor 16 holdas középparasztra és családjára 1952 Nagypéntekjén került sor. Az ő bűnük az volt, hogy felnőtt fiuk /NU/ nyugatra menekült, ami megbocsáthatatlan bűnnek számít CSIRE és társai szemében.

Az igen alattomos természetű tanácselnök azonban állandóan retteg a jövőtől és ha négyszemközt beszélhet egy-egy önállóan gazdálkodó paraszttal, állandóan mentegeti magát és igyekszik a falubeliek jóindulatát kikönyörögni. Így kijelentette egyszer a forrásnak: "ilyen megbánt dolgom, mint ezek a deportálások, nem volt még az életben", más alkalommal pedig ittás állapotban sirva borult az egyik sanyargatott "kulák" nyakába és azt hajtogatta "ha megfordul a helyzet, emlékezzetek rá, hogy mindig barátotok voltam, ne bántsatok majd!" A falubeliek azonban nehezen tudják elfeldni CSIRE elvtárs bűneit, a deportálásokat, meg azt, hogy cimboráival hogyan fosztották ki, alig pár órával az elhurcolás után a deportáltak házait és hogyan hordották át a butort, ruhaneműt, élelmiszert a sajátjukba.

A tanácselnök legjobb cimborája és hozzá hasonló bűnöző a párttitkár, IMRE Miklós is. Körülbelül 40 éves, nevelőapját kiforgatta 15 holdas birtokából és míg ő egész nap csak "pártügyekkel" foglalkozik, a lopott földet nevelőapjával, mint cseléddel művelteti. IMRE Miklós egyforma mértékben felelős cimborájával, CSIRE tanácselnökkel együtt a helybeli három gazdacsalád deportálásáért és elhagyott otthonaik kirablásáért.

A CSIRE Imre féle együttes harmadik tagja a kisbíró, FATALIN Fál. 39 éves volt szabósegéd, lelkes kommunista. Fiatal kora ellenére már legény fia /NU/ van, aki 1951 őszén önként belépett a kék /politikai ÁVR/ kötelékébe és jelenleg SZÉKEDFEHÉRVÁR-ott van iskolán.

/more/

HUNGARY

/cont'd/

2.

Az egyik legjobban gyűlölt kommunista a 39 éves BILICS László, volt mezőőr, most dűlőfelelős. Bár két évet töltött szovjet hadifogságban, hazatérése után mégis mint meggyőződéses mutató kommunista jelent meg a színen. Szolgálati teendői ellátásánál nem arra ügyel, hogy ki mit lop el a más földjéről, hanem azt nézi, hogy ő saját maga minél többet lophasson és minél több gazdát jelenthessen fel a mezőgazdasági munkák elhanyagolása ürügyével. Egyik közismert büntetése volt, hogy 1951 júliusában, amikor a FÜKÖNTŐ családokat deportálták, a gazdátlanul maradt földek termését önhatalmúlag elhordta és feleségével együtt azt feketén értékesítették. Mikor egyik ismerőse ezt szemrehányólag említette meg neki, szemérmetlenül csak annyit válaszolt: "A gazdátlan kulákföldek termését csak az ittmaradt rokonoknak tilos hasznosítani én pedig semmiféle anyafiságban nem voltam ezekkel a gazdokkal". Bár nem tagja a tszcs-nek, de a legnagyobb hangu kolhozosító agitátorok közé tartozik a faluban. Pontos tisztsége még, hogy tagja annak a tanácsnak is, melynek feladata, hogy kijelölje, melyik gazda, melyik földdarabján milyen szerződésileg kötelező növényt köteles termelni. Ezen a téren sem ismer könyörületet, iparkodik ésszerűtlen termelési parancsok kiadásával az önállóan gazdálkodó parasztoknak minél több kárt okozni.

A falu másik dűlőfelelőse, a 38 éves BODORKOS István, ugyancsak rosszindulatú kommunista. Sajátmaga csak négy hold földön gazdálkodik, ezért irigységgel és gyűlölettel van eltelve mindenki iránt, aki nála egykor módosabb volt a faluban. A vetési terv szerinti földkiméréseket a gazdák érdekei ellen hajítja végre és árgus szemekkel figyeli, hogy azok a kötelező munkálatokat az előírás szerint végzik-e. Akit csak tud, a legcsekélyebb vétségért feljelenti és súlyos büntetésekre tesz javaslatot. Így az idén tavasszal 6.000 forint pénzbüntetésre ítélték az ő javaslatára egy KOVÁCS /fmu/ nevű falubeli gazdát, mert szántója szélén egy alig 2 méter széles sávot bevetetlenül hagyott. Könyörtelenségét azzal indokolja, hogy "Nem vagyok hajlandó senkiért sem börtönbe kerülni!"

A falubeli fiatalság kommunista vezetői a VLASICS testvérek: Róbert és Gyula. Előbbi a helybeli DISZ-titkára, míg testvére az MTK vezetője. Mindketten dologkerülők, kőszbűnözők, akik ugyancsak részesei a deportáltak kifosztásának. De nem elégedtek meg a PERENYE-i rablási lehetőségekkel, hanem a környező falvakba, így különösen BOZSÓK-ra is gyakran kirándultak egy kicsit "szerezni". A két fiatal VLASICS testvér a falu szűgyene.

Az említett falubeliekén kívül van PERENYE-n még egy "bevándorolt" család, a WÉBER-VÁRNAI, amelynek tagjai ugyancsak kevés köztiszteletnek örvendenek a faluban. A családfő WÉBER József, mint korán nyugdíjba ment MÁV-kocsimester telepedett le a 20-as évek elején PERENYE-n. Soruk eddig még mindig jól ment. A szabadjegy birtokában ál-

/more/

HUNGARY

/cont'd/

landóan BUDAPEST-re és GYŐR-be jártak és élelmiszerrel kofálkodtak, ami a nyugdíj mellett jó megélhetést biztosított számukra. WEBER fiát és lányát taníttatni is tudta, természetesen állami segéllyel. Hogy még könnyebben menjen a sora és újabb kedvezményeket érjen el, éveken át szaladgált a vitézi cím elnyerése után, amit 1940-ben azután meg is kapott. Nevét ekkor VÁRNAI-WEBER-re magyarosította és felcsapott lelkes jobb-oldalinek. 1944-ben érdemeire való hivatkozással igényt emelt a község egyetlen nagyobb birtokosának a zsidó GEISLER-családnak 400 holdjára, amit azonban már nem tudott megkapni. Kárpótlásul a falun átvonuló zsidó deportáltak kifosztásával vigasztalta magát és egy-egy darab kenyérért, szalonnáért sok ruhaneműt és ékszert harácsolt össze.

1945-ben az első között fogadta vörös karszalaggal a bevonuló szovjet katonákat és a helybeli kommunista párt egyik alapító tagja lett. Hangoskodó kommunista magatartásával multját csakhamar feledtetni tudta és gyerekei számára is fényes kommunista jövőt tudott biztosítani. Fia a népi demokráciában letette a bírói vizsgát. Leánya, Mariska, férjezett MESTERHÁZI Ferencné GENCSAPATI-n mint tanítónő mérgezi az ifjúság lelkét. MESTERHÁZI-né különösen csúnyán viselkedett az iskolák államosítása idején: az iskolaterem faláról letépte a fesszületet és durva szitkok között a gyermekek szemeláttára megtaposta.

Az egykori vitéz WEBER-VÁRNAI elvtárs ma PERENYE-n a helyi földmivesszövetkezet gabonaátvevője. Nagyszerűen ért a mérlegcsaláshoz és a beszolgáltató gazdákat ahol csak tudja, megkárosítja. Az így összelopott gabonát azután elrejtí és később jó pénzért újból eladja a megkárosított gazdáknak, hogy azok beszolgáltatási hiányukat pótolni tudják.

EVAL.COMMENT: Confirmation available in our files on name and position resp. activity of CSIRE, IMRE, BILICS /his first name may be "János"/, BODORKOS /previous information designated him as deputy charmain of the local soviet, VÁRNAI and his daughter Mariska expulsion of PORÖNTÖ and POÓR is confirmed; no confirmation available on the expulsion of BEJCZI.- Existence of teh LENIN-tszcs. is equally confirmed. Other names are unconfirmed in our files Above gives a lively picture of a small village's life through the activity of a few nasty Communist who are also very typical characters.